

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ASOCIACIJŲ ĮSTATYMO Nr. IX-1969 2, 8, 12, 13, 15 ir 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Šiuo įstatymu pakeitimu siekiama gerinti nevyriausybinių organizacijų (konkrečiai – asociacijų) teisinę aplinką. Šie pakeitimai asociacijoms suteiks daugiau galimybių nustatyti norimą organizacijos narystės struktūrą, steigti tarptautines nevyriausybines organizacijas.

Asociacijos įgyvendinant projektines veiklas dažnai susiduria su sunkumais, nes įstatuose nėra nurodyta konkreči projektinė veikla pagal EVRK klasifikatorių. Dažnai tenka keisti įstatus vien todėl, kad reikia papildyti nauja veikla. Siūloma atsisakyti reikalavimo įstatuose nurodyti visas veiklas EVRK veiklas ir palikti tik veiklos tikslus ir uždavinius.

Taip pat šiuo pakeitimu siekiama panaikinti pasenusius reikalavimus asociacijoms dėl asociacijos veiklos ribojimų, kurie šiuo metu nebėra aktualūs ir verčia organizacijas vykdyti perteklinius veiksmus.

Projekto tikslas- pagerinti asociacijų teisinę aplinką.

Uždaviniai:

1. Suteikti teisę banko sąskaitas atsidaryti ne tik bankuose, tačiau ir elektroninių pinigų įstaigose bei visose kitose kredito įstaigose;
2. Suteikti visuotiniam susirinkimui teisę nustatyti narių priėmimo ir šalinimo tvarką bei sąlygas;
3. Suteikti galimybę kolegialaus valdymo organo nariais tapti ir fiziniams asmenims, nesantiems asociacijos nariais;
4. Suteikti daugiau teisių visuotiniam susirinkimui nustatyti veiklos tikslus, nario mokesčius ir narių priėmimo, išstojimo ir pašalinimo tvarką;
5. Sudaryti galimybę įstatuose nustatyti ne tik narystės pagrindu dalyvavimą asociacijos veikloje;
6. Patikslinti, kad asociacijos nariai turi teisę susipažinti su asociacijos narių sąrašu ne būtinai asociacijos buveinėje;
7. Sudaryti galimybę asociacijai steigti tarptautines nevyriausybines organizacijas;
8. Neriboti galimybės disponuoti asociacijos turtu ne pelno tikslais.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai;

Rengiant įstatymo projektą dalyvavo NVO koalicija ir VšĮ „NVO teisės institutas“ ir Seimo narys Arminas Lydeka.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą (toliau – įstatymas) nevyriausybinės organizacijos privalo nustatyti savo valdymo struktūrą ir formuoti dokumentus pagal ribojančius įstatymo reikalavimus. Pvz. įstatymas nepagrįstai riboja, kas gali tapti kolegialaus valdymo organo nariais, privalomą sąskaitos turėjimą tik kredito įstaigoje, apsunkinantį asociacijų naudojimąsi savo lėšomis. Pagal dabar galiojantį įstatymą nėra galimybės steigti tarptautines nevyriausybines organizacijas.

Taip pat įstatyme yra numatyti tam tikri biurokratiniai veiksmai, pvz. pareiga asociacijos buveinėje turėti asociacijos narių sąrašą, ribojamos naujų asociacijos įstatų pasirašymo, narystės asociacijoje alternatyvos, kurių siekiama atsisakyti, kad būtų palengvinta asociacijų veikla.

Įstatyme draudžiamas asociacijos turto perdavimas panaudos pagrindais asociacijos nariui, esančiam pelno nesiekiančiu juridiniu asmeniu, todėl nepagrįstai ribojama galimybė disponuoti

asociacijos turtu ne pelno tikslais. Taip pat įstatyme numatomi pertekliniai ribojimai, kuriuos reguliuoja kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Priėmus šį įstatymo pakeitimą bus suteikta galimybė nevyriausybinėms organizacijoms veikti efektyviau, bus sumažinti biurokratiniai reikalavimai, kurie šiuo metu keliama asociacijoms.

Šiuo įstatymo pakeitimu sudaroma galimybė asociacijoms pasirinkti kuo individualiai kiekvienai iš jų tinkamesnį valdymo modelį, pavyzdžiui dalyvavimo asociacijoje būdus, suteikiant galimybę kolegialaus valdymo organo nariais tapti ir fiziniams asmenims, nesantiems asociacijos nariais.

Taip pat pagerės ir asociacijų finansinė aplinka, joms leidus perduoti asociacijos turtą panaudos pagrindais nariui, kuris yra ne pelno siekiantis juridinis asmuo, be kita ko, iš įstatymo bus pašalintos perteklinės normos, reguliuojančios asociacijos turto ir lėšų naudojimą, reglamentuotą kituose įstatymuose.

Priėmus siūlomas pakeitimus, asociacijoms būtų suteikiama teisė banko sąskaitas atsidaryti ne tik bankuose, tačiau ir elektroninių pinigų įstaigose bei visose kitose kredito įstaigose. Tokiu būdu būtų didinama konkurencija finansinių paslaugų rinkoje.

Laikytina, kad šis įstatymo pakeitimas paskatins nevyriausybinių organizacijų sektoriaus plėtrą ir pagerins bendrą nevyriausybinių organizacijų teisinę aplinką.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymas skatins galimybes vystyti nevyriausybinių organizacijų sektorių, įskaitant ir socialinį verslą.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios;

Priėmus Įstatymą, galiojančių teisės aktų keisti ar naikinti nereikės, papildomų teisės aktų priimti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka?

Įstatymo projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus?

Įstatymo projekto nuostatos atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Nereikia.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)?

Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymų projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimo ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

nevyriausybinių organizacijų, asociacijų

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra

Teikia Seimo narys

Arminas Lydeka